

1.4 Prevence záměny pacienta, výkonu a lokalizace provedení

Zpracoval:	Schválil:	Platnost standardu od:
MUDr. Marek Miškej MUDr. Dalibor Mráček Zuzana Bernatíková	Rada kvality	1. 4. 2017

Identifikace výtisku:	Výtisk jediný – originál (výtisk z elektronické podoby má pouze informativní charakter)		
Poslední revize: č. 1 9/2017	Důvod revize: změna obsahu	Přezkoumal: MUDr. Marek Miškej	Účinnost: 1. 11. 2017
Poslední revize: č. 2 12/2019	Důvod revize: periodická – beze změny, včetně příloh	MUDr. Marek Miškej	15. 1. 2020
Poslední revize: č. 3 2/2022	Důvod revize: úprava postupu – záznam lékaře označující operační stranu ve verifikačním protokolu a těle pacienta	MUDr. Marek Miškej Miroslava Kašingová	23. 2. 2022
Poslední revize:	Důvod revize:		
Poslední revize:	Důvod revize:		
Poslední revize:	Důvod revize:		
Poslední revize:	Důvod revize:		
Poslední revize:	Důvod revize:		
Poslední revize:	Důvod revize:		
Poslední revize:	Důvod revize:		

Účel a naplnění standardu

Smyslem „Bezpečnostního cíle 1.4“ je eliminovat případy, kdy výkon bude proveden u nesprávného pacienta, na nesprávné straně anebo nesprávné etáži páteře. Eliminovat případy, kdy by došlo k nedostupnosti správných technologií či zdravotnických prostředků nezbytných k provedení plánovaného výkonu.

Proces

Prevence záměny pacienta

Každý pacient, který se dostaví do zdravotnického zařízení, projde centrální evidencí, kde je podle průkazu pojištěnce a občanského průkazu (cestovního pasu), zapsán a zaevidován do NIS. V době ÚPS údaje do NIS vkládá přijímající lékař. Hospitalizovaní pacienti mají na ruce od okamžiku přijetí na lůžkové oddělení identifikační náramek s osobními údaji. Pacienti indikovaní k ambulantním výkonům se prokazují průkazem pojištěnce a osobními doklady.

Operace na páteři

U pacientů, kteří budou přijati k plánované operaci páteře, bude v informovaném souhlasu zcela jednoznačně stanovena etáž operace (C-krční páteř, T-hrudní páteř a LS-bederní a křížová). Při přijetí pacienta k operačnímu výkonu provede lékař příjem pacienta, při kterém zaznamená etáž operace do zdravotnické dokumentace a zároveň do protokolu (viz Příloha č. 1 – Verifikační protokol), zároveň zkontroluje, zda jsou údaje shodné.

Před operací lékař stejné odbornosti označí nesmazatelným fixem na těle pacienta zřetelnou šipkou o rozměrech alespoň 5 cm směřující k trnům obratlů nebo k operačnímu poli etáž, která má být operována a zároveň do verifikačního protokolu zaznamená etáž, kterou fixem označil. Správné označení etáže v místě operačního pole stvrdí ve stejném protokolu pacient svým podpisem. U akutních operací se oba kroky provedou ihned při příjmu (označení etáže ve verifikačním protokolu i na těle pacienta a souhlasný podpis pacienta s operovanou etáží).

Ostatní operace

Při přijetí pacienta k operačnímu výkonu, který má být proveden na párovém orgánu, respektive končetině, provede lékař příjem pacienta, při kterém zaznamená do zdravotnické dokumentace a zároveň do verifikačního protokolu (viz Příloha č. 1) diagnózu a uvede stranu, která má být operována.

Před operací lékař stejné odbornosti označí nesmazatelným fixem na těle pacienta zřetelnou šipkou o délce alespoň 5 cm stranu, která má být operována a zároveň do verifikačního protokolu zaznamená stranu, kterou označil. Šipka bude směřovat k operovanému kloubu nebo operačnímu poli. Správné označení operované strany fixem v místě operačního pole stvrdí v tomtéž protokolu pacient svým podpisem. U akutních operací se oba kroky provedou ihned při příjmu (označení strany ve verifikačním protokolu, označení strany šipkou na těle pacienta a souhlasný podpis pacienta s operovanou stranou).

Opatření při převzetí pacienta na operační sál

Anesteziologická sestra při převzetí pacienta na operační sál ověří jméno, příjmení a datum narození pacienta kontrolou identifikačního náramku a dotazem pacienta na jméno, zkontroluje, zda předávaná zdravotnická dokumentace souhlasí se jménem pacienta. Ověří,

dotazem u pacienta a kontrolou v dokumentaci, operovanou stranu.

Postup na operačním sále

Na operačním sále anesteziolog zahajuje anestézii, pokud proběhla první fáze bezpečnostního procesu (viz Příloha č. 2 - Perioperační bezpečnostní proces). Jakýkoliv nesoulad ihned oznámí operatérovi a anestézii nezahajuje.

Operatér před zahájením operačního výkonu na operačním sále zkontroluje, zda všechny záznamy ve verifikačním protokolu stranově a etážově souhlasí, zároveň zkontroluje, zda označení na těle pacienta je stranově a etážově správné. Pokud vše souhlasí, podepíše verifikační protokol. Pokud nebude protokol kompletní, nebo pokud nebude podepsán, není možné zahájit operaci. Zodpovědnost za provedení operace na správné straně a ve správné etáži nese jednoznačně operatér.

V okamžiku, kdy bude celý operační tým připraven na zahájení operace, proběhne druhá fáze „**Bezpečnostního procesu**“. Obíhající sestra bude těsně před zahájením samotné operace číst otázky z formuláře (viz Příloha č. 2) a zaznamená odpovědi osoby, která má na otázku odpovědět. Operace může být zahájena pouze, pokud „Bezpečnostní proces“ proběhne před operací bez závad.

Než pacient opustí operační sál, proběhne třetí – výstupní fáze bezpečnostního procesu, operatérem je vypsán operační protokol, ve kterém je uveden typ a strana operace, použité instrumentarium, délka operačního výkonu a operační průběh, anesteziologem je vypsána epikríza, ve které anesteziolog popíše stav pacienta během operace, množství krevních ztrát, množství a typ použitých roztoků a popíše aktuální stav pacienta. Perioperační sestra dopíše perioperační záznam, ve kterém jsou zaznamenány veškeré přístroje, zdravotnický materiál, nástroje, rouškování, druhy sít apod., které jsou použity k dané operaci.

U ostatních invazivních výkonů, pokud jsou stranově zaměnitelné, lékař zaznamenává stranu výkonu do informovaného souhlasu a pacient toto stvrdí podpisem.

U výkonu jako je např. drenáž hrudníku, pleurální punkce lékař na základě indikační rozvahy zaznamená stranu invazivního výkonu do zdravotnické dokumentace.